

Lausunto Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari, B-rappu, 2. krs, 33200 TAMPERE

pirkanmaa@yrittajat.fi

p. (03) 251 6500

Lausunto: Tampereen keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040

TRE:5798/08.01.02/2022

Suunnitelma asetettujen tavoitteiden näkökulmasta

Suunnitelman tavoitteet liittyvät Tampereen sitoutumiseen hiilineutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä, mikä edellyttää päästöjen merkittävää vähentämistä. Lisäksi keskustaan tavoitellaan 12 000 uutta asukasta sekä 8 000 uutta työpaikkaa vuoteen 2040 mennessä. Myös kaupallisen elinvoiman kasvua tavoitellaan.

Tampereen keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman painopisteinä ovat voimassa olevan keskustan strategisen osayleiskaavan mukaisesti jalankulun, joukkoliikenteen, pyöräliikenteen sekä henkilöautoliikenteen kehittäminen. On keskeistä, että mitään muotoa ei kehitetä toisen kustannuksella, vaan rinnakkain. Tämä mahdollistaa myös esitetyn vision toteutumisen Tampereen keskustasta alueena, johon pääsee kaikilla kulkumuodoilla. Tampereen keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman taustalla on hyödynnetty erilaisia tulevaisuuden megatrendeistä johdettuja muutostekijöitä. Myös näiden avulla muodostetuissa suosituksissa nousee esiin se, että kaupungin menestyksen kannalta on tärkeää, että keskustaan pääsee kulkemaan myös jatkossa eri kulkutavoilla.

Pk-yritysten kannalta on tärkeää, että liikennejärjestelmäsuunnittelu tukee yritysten toimintaedellytyksiä ja mahdollistaa asiakkaiden joustavan liikkumisen eri kulkuvälineillä sekä eri asiointitilanteissa. Vuonna 2021 toteutettu Tampereen keskustan asiointitutkimus kertoo, että keskustaan saavutaan erilaisilla kulkutavoilla riippuen siitä, mistä ja kuinka kaukaa liikutaan.

Saavutettavuusnäkökulmasta on keskeistä huomioida, että saavutettavuus toteutuu tasapuolisesti eri ilmansuunnista kuljettaessa. Näkökulma on keskeinen kaikkien kulkutapojen osalta, mutta liikenneruuhkien osalta korostuvat etenkin joukkoliikenne ja autoliikenne. Keskusta-alueelle odotetaan tulevaisuudessa lisää asukkaita sekä työpaikkoja. Samaan aikaan kuitenkin ilmoitetaan, että pysäköintipaikkamäärä on mahdollista pitää nykyisellä tasolla, mikäli autopaikat osoitetaan rakenteellisiin pysäköintilaitoksiin. Vaikka on tärkeää kehittää eri liikkumismuotoja, väkimäärän lisääntyminen herättää kysymyksen siitä, riittääkö nykyinen pysäköintipaikkamäärä vastaamaan myös tulevaisuuden tarpeisiin?

Tavoitteissa nostetaan myös keskustan pysäköinnin kokonaisvaltainen hallinta ja kadunvarsipysäköinnin riittävä määrä. Pysäköintipolitiikka kulkeekin käsi kädessä liikennejärjestelmäsuunnittelun kanssa, eikä niitä voida tarkastella toisistaan erillisinä kokonaisuuksina. On keskeistä, että keskustan saavutettavuudessa huomioidaan asiakkaiden ja yritysten erilaiset tarpeet. Kriittisimmäksi nousee usein kivijalkaliikkeiden elintärkeä kadunvarsipysäköinti. Tähän tarpeeseen voidaan vastata kadunvarsiratkaistuilla, jotka mahdollistavat nopeat asioinnit liikkeisiin. Lyhytaikaisen kadunvarsipysäköinnin toimiva toteutus on keskustan kivijalkaliikkeiden elinehto ja paikkojen riittävä määrä on turvattava. Pysäköinnin käänttöpuolena on myös yritysten henkilöstön pysäköintitarve. Monipuolinen yrityskanta takaa monipuolisen keskusta-

alueen, eivätkä erilaisten yritysten tarpeet ole yhteneväisiä. On hyvä huomioida, että moni yrittäjä on tehnyt sijoittumispäätöksen keskusta-alueelle jo useita vuosia sitten ja vakiintunut asiakaskunta sitoo yrityksen valitulle alueelle. Moniin liikkeisiin ja yrityksiin pitää päästä viemään ja hakemaan tavaraa suoraan ovelta autolle. Kehittämistyöllä ei saa hankaloittaa jo alueella toimivien yritysten toimintaedellytyksiä. On hyvä tiedostaa, että mikäli keskusta-alueen yrittäjien tarpeisiin ei kyetä vastaamaan, tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia alueen yritysraakenteeseen. Liikenne- ja ratkaisut eivät saa johtaa keskustan elinkeinorakenteen yksipuolistumiseen.

Huolto- ja jakeluliikenne

Kun keskustan pysäköintiä hallitaan kokonaisvaltaisesti, keskeiseksi nousee myös huoltoliikenne. Maanalainen myös citylogistiikkaan ja huoltoon käytettävä pysäköintiverkosto on hyvä lisä muulle pysäköinnille, mutta sitä ei voida käyttää korvaamaan kadunvarsipysäköintiä. Kehittäminen on tehtävä tiiviissä yhteistyössä sekä huolto- ja jakeluliikenteen toimijoiden että näiden palveluja käyttävien yritysten kanssa. Etenkin suunniteltaessa aikarajoituksia jakeluliikenteelle, on äärimmäisen tärkeää kuulla alueen yrittäjiä ja varmistua siitä, että mahdolliset aikaraamit palvelevat yritysten tarpeita. Esimerkiksi yksinomaan aikaisin aamulla toteutettava jakeluliikenne ei vastaa monen ravintolan tai kivijalkaliikkeen tarpeisiin ja voi toteutuessaan aiheuttaa yrityksille merkittäviä lisäkustannuksia.

On tärkeää huomioida, että huolto- ja jakeluliikenne toteutuu esteettömästi myös kävelypainotteisilla kaduilla. Huolto- ja jakeluliikenteelle on oltava tarpeeksi tilaa, eikä liikennettä saa hankaloittaa esimerkiksi kiinteillä penkeillä tai istutuksilla. Esimerkiksi havainnekuvat Verkatehtaankadusta erityyppisillä kävelypainotteisen kadun toteutuksilla herättävät kysymyksiä huolto- ja jakeluliikenteen sujuvuudesta. On tärkeää huomioida, että Verkatehtaankadun kautta hoidetaan Aleksanterinkadulla sijaitsevien ravintoloiden ja muiden kiinteistöjen huolto- ja jakeluliikenne. Liikenteen osalta keskeiseksi nousevat isojen kulkuneuvojen, kuten esimerkiksi roska-autojen kääntökulmat, joihin pitkää kiinnittää huomiota. Kääntökulmien on oltava niin suuria, että roska-autoilla on tilaa kääntyä piha-alueille.

Vaikutusarviointi

Liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutuksia on arvioitu useista eri näkökulmista ja myös vaikutukset yritysten toimintaan on huomioitu yhtenä osa-alueena. Jatkoa ajatellen on varmistettava ja konkretisoitava arvioitavat osa-alueet siten, että arviointidataa voidaan kerätä kattavasti eri osapuolilta. On myös varmistettava, että suunnitellut toimenpiteet ja ratkaisut tosiasiallisesti synnyttävät haluttuja vaikutuksia. Tähän saakka toteutetun arviointityön osalta jää epäselväksi, kuinka paljon arvioinnissa on hyödynnetty matkan varrella kerättyä dataa, esim. kyselyjen ja työpajojen tulosten muodossa vai pohjautuuko arviointi ainoastaan asiantuntijoiden havaintoihin.

On tavoiteltavaa, että keskustaan pääsee sujuvasti eri kulkumuodoilla ja liikkuminen on kestävä. On kuitenkin tärkeää seurata tarkkaan liikkumisen muotojen ja tarpeiden kehitystä ja reagoida mahdollisiin muutoksiin herkällä kädellä. Keskustan yrittäjille on tärkeää olla helposti saavutettavissa ja saavutettavuus on keskeistä niillä kulkumuodoilla, joita asiakkaat suosivat. Progressiivisen hinnoittelun osalta on keskeistä selvittää lyhytaikaisen pysäköinnin keskimääräisiä kestoja yhteistyössä alueen yritysten kanssa, joilla on hyvä tietämys asiakkaiden tarpeista. Kustannusrakenteen on kokonaisuudessaan edistettävä asiakasvirran sujuvaa liikkumista.

Suunnitteluprosessin aikana ei olla onnistuttu tavoittamaan kaikkia keskustassa toimivia yrityksiä ja useampi kokee, ettei ole tullut kuulluksi omaan liiketoimintaan olennaisesti vaikuttavan hankkeen osalta. Jatkossa Pirkanmaan Yrittäjät tekee mielellään tiivistä yhteistyötä ja tarjoaa tukeaan yrittäjien tavoittamiseksi.